

Возняковська К. А.

Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут Національного університету
«Одеська юридична академія»

ЗАПОБІГАННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Державне оборонне замовлення як складова системи національної безпеки є одночасно стратегічно важливою та високоризиковою сферою з погляду економічної злочинності. Особливо актуальним це питання постає в умовах воєнного стану, коли оборонні витрати зростають, а контрольні інструменти часто функціонують у надзвичайному режимі. У статті здійснено системний аналіз адміністративно-правових аспектів запобігання економічним злочинам у сфері оборонних закупівель в Україні. Розкриваються ключові загрози для доброчесності у системі державного оборонного замовлення, серед яких: корупція, неефективність контролю, непрозорість процедур, зловживання службовим становищем та ризики змови під час тендерних процесів.

Особливу увагу приділено нормативно-правовим актам, що регулюють сферу державного оборонного замовлення, а також нещодавнім змінам до законодавства, спрямованим на спрощення закупівель у період воєнного стану. У дослідженні акцентовано на недоліках реалізації процедур відкритості й підзвітності, а також висвітлено роль таких інструментів, як Prozorro. Узагальнено підходи державних та недержавних акторів до моніторингу ефективності витратання коштів на оборону.

На основі порівняльного аналізу використано також міжнародний досвід забезпечення прозорості в оборонних закупівлях – зокрема практики Німеччини, Литви та рекомендації ОЕСР і Transparency International. Автор звертає увагу на глобальний індекс доброчесності у сфері оборони (Government Defence Integrity Index), згідно з яким більшість країн, зокрема й Україна, залишаються в зоні підвищеного ризику.

У підсумку автор обґрунтовує комплекс пропозицій щодо вдосконалення правових та інституційних механізмів запобігання економічним злочинам у сфері державного оборонного замовлення, підкреслюючи необхідність поєднання правових, організаційних та цифрових інструментів. Запропоновано інтегровану модель запобігання економічним зловживанням, орієнтовану на захист публічних фінансів, підвищення ефективності закупівель та зміцнення обороноздатності держави.

Ключові слова: економічні злочини, оборонні закупівлі, національна безпека, корупційні ризики, ProzorroDefense, Бюро економічної безпеки, публічні закупівлі, європейські стандарти.

Постановка проблеми. Сфера державного оборонного замовлення відіграє ключову роль у забезпеченні національної безпеки, водночас залишаючись одним із найуразливіших секторів щодо економічної злочинності. Висока концентрація бюджетних ресурсів, складність процедур закупівель, режим секретності та обмежена прозорість створюють сприятливі умови для фінансових зловживань, змов, корупційних схем і нецільового використання коштів.

В Україні проблема посилюється в умовах війни, коли державі доводиться здійснювати закупівлі у стислі строки, часто поза межами стандартних процедур. Попри певний прогрес у реформуванні законодавства та впровадженні цифрових рішень (наприклад, ProzorroDefense),

рівень прозорості й контролюваності у сфері оборонних закупівель залишається недостатнім. Це вимагає переосмислення існуючих підходів до запобігання економічним злочинам, включаючи адаптацію міжнародних стандартів, посилення внутрішнього й зовнішнього аудиту, цифровий моніторинг та міжвідомчу координацію між ключовими органами влади.

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні правової природи економічних злочинів у сфері державного оборонного замовлення, аналізі чинних нормативно-правових засад функціонування системи оборонних закупівель та обґрунтуванні напрямів удосконалення адміністративно-правових і організаційних механізмів запобігання фінансовим зловживанням у цій сфері.

Проблематика дослідження полягає у тому, що сфера державного оборонного замовлення в Україні залишається одним із найбільш вразливих напрямів державного управління з точки зору економічної злочинності. Незважаючи на реформування системи публічних закупівель, цифровізацію процедур та оновлення законодавства, у практиці продовжують фіксуватися факти нецільового використання коштів, змови між постачальниками, підроблення документів і зловживання владними повноваженнями під час реалізації оборонних контрактів. Відсутність єдиної системи превентивного контролю, фрагментарність нормативної бази та недостатня взаємодія між контрольними органами створюють умови для відтворення цих негативних явищ.

Наукова новизна статті полягає у комплексному підході до дослідження запобігання економічним злочинам у сфері державного оборонного замовлення як елементу економічної безпеки держави, у визначенні системних недоліків чинного правового регулювання та у формулюванні пропозицій щодо впровадження інтегрованої моделі запобігання злочинам, що поєднує національні адміністративно-правові інструменти із сучасними міжнародними стандартами фінансової доброчесності й цифрового контролю.

Виклад основного матеріалу. Формування сучасної системи державного оборонного замовлення в Україні спирається на складну структуру законодавчих і підзаконних актів, які визначають правовий режим планування, укладання та виконання контрактів оборонного призначення. Ця система покликана не лише забезпечити належний рівень обороноздатності, а й гарантувати прозорість використання бюджетних коштів, запобігти неефективному витрачання ресурсів і корупційним ризикам. Зокрема, 62 % країн отримали оцінку 49/100 або нижче за Government Defence Integrity Index, що свідчить про високий та критичний рівень ризиків корупції в секторі оборони та безпеки [5]. А Україна в 2023 р. за Corruption Perceptions Index набрала 36/100 і посіла 104-те місце серед 180 країн [4]. Саме тому нормативна база оборонних закупівель розглядається як ключовий інструмент державної політики у сфері економічної безпеки.

Основу правового регулювання становить Закон України «Про оборонні закупівлі», який визначає правові й організаційні засади закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення. Цей Закон закріплює принципи ефективності, відкритості та підзвітності, а також

містить положення, що встановлюють особливий порядок здійснення закупівель під час воєнного стану [14]. Подібний режим спеціальних закупівель діє у Великій Британії (Defence and Security Public Contracts Regulations 2011), де також передбачено спрощені процедури в умовах надзвичайного стану, але за обов'язкового зовнішнього аудиту [6].

Важливе місце у нормативній структурі посідає Закон України «Про публічні закупівлі». Саме його положення створили базові стандарти конкурентності й доброчесності для всієї системи державних замовлень, у тому числі оборонних [15]. Падалка А. М. слушно зауважив, що неможливо розглядати специфіку оборонних закупівель окремо від становлення системи публічних закупівель у державі, які згідно із Законом України «Про публічні закупівлі» являють собою придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом [13, с. 731]. Це положення підкреслює спільну логіку публічних і оборонних закупівель: обидві моделі ґрунтуються на стандартах ефективності, підзвітності та антикорупційного контролю.

Зміст правового регулювання державного оборонного замовлення тісно пов'язаний із системою національної безпеки. Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України», економічна безпека є однією з основних складових національної безпеки, а оборонно-промисловий комплекс визначено як критичний сектор, у якому держава повинна гарантувати захист ресурсів і недопущення зловживань. Відповідно до цього положення, функції координації оборонних закупівель здійснює Міністерство оборони України, тоді як аналітичну й правоохоронну роль відіграє Бюро економічної безпеки України, діяльність якого регламентується Законом України «Про Бюро економічної безпеки України».

Насонов М. І. наголошує, що важливу роль у процесі забезпечення економічної безпеки відіграє спеціальне законодавство та режим секретності, тому як сфера оборонного виробництва регулюється не лише загальними нормами господарського права, а й комплексною, багаторівневою системою спеціального законодавства [12, с. 338]. Цей висновок підкреслює, що саме законодавчий рівень закладає підвалини прозорості, відповідальності та ефективності у сфері оборонних контрактів, а також створює правову основу для виявлення й запобігання економічним злочинам.

Нормативно-правові засади функціонування державного оборонного замовлення утворюють

цілісну систему, що визначає правила взаємодії між державними органами, замовниками та виконавцями.

Проблематика економічних злочинів у сфері оборонних закупівель є однією з найгостріших у структурі національної безпеки держави, оскільки вона поєднує елементи корисливої злочинності, зловживання владою та спотворення публічних фінансів. У цій площині економічна злочинність набуває ознак системного явища, що впливає на функціонування оборонно-промислового комплексу, викривлює механізми розподілу бюджетних ресурсів і підриває довіру до державного управління.

Як зазначає Головкін Б. М., злочинність у сфері економіки – це корислива злочинна діяльність службових осіб та інших учасників економічних відносин, спрямована на заподіяння матеріальної шкоди підприємствам, установам, організаціям різних форм власності або суб'єктам [8, с. 130]. Саме така форма протиправної діяльності найбільш виразно проявляється в оборонно-промисловій сфері, де концентрація фінансових потоків і складність процедур створюють сприятливе середовище для маніпуляцій.

Федорчук Я. І. зауважує, що оборонно-промисловий комплекс не став винятком у процесі глобальної криміналізації економіки, що відбулася під час переходу від планово-адміністративної до ринкової моделі, ослаблення державного регулятивного впливу та посилення нігілістичних тенденцій управління [19, с. 47]. Такий підхід дає змогу зрозуміти, що джерела сучасної корупційної злочинності в оборонному секторі мають не лише кримінально-правову, а й глибоку економічну природу, пов'язану з розбалансованістю системи управління та недосконалістю фінансового контролю.

Серед типових учасників економічних правопорушень у сфері оборонного замовлення Сайіпов Р. Ч. і Томма Р. П. виділяють дві групи: службових осіб державних структур, які мають адміністративно-господарські чи організаційно-розпорядчі функції, та представників приватних підприємств – керівників, бухгалтерів, консультантів, що реалізують злочинні схеми під час виконання оборонних контрактів [17, с. 300]. Така взаємодія між державними і приватними акторами формує складні злочинні ланцюги, які потребують спеціальних механізмів запобігання.

Кримінальний кодекс України у статті 191 визначає відповідальність за привласнення, розтрату або заволодіння майном шляхом зловжи-

вання службовим становищем, що є типовою формою економічного злочину у сфері державних закупівель, зокрема оборонних [10]. Ці діяння мають високу суспільну небезпеку, оскільки посягають не лише на власність, а й на публічну довіру до державного управління.

Федорчук Я. І. вказує на те, що до прямих економічних детермінант злочинності в оборонно-промисловому комплексі належить розбалансованість і примітивний розвиток податкової системи, що створює можливості для незаконного отримання фінансових доходів із найменшим ступенем ризику [18, с. 609].

Ефективне функціонування системи державного оборонного замовлення неможливе без чіткої взаємодії між суб'єктами, уповноваженими запобігати економічним злочинам і забезпечувати фінансову безпеку у сфері оборонних закупівель. Ця система є багаторівневою, включаючи органи державного управління, спеціалізовані правоохоронні структури та інститути фінансового контролю. Її мета не лише виявлення правопорушень, але й створення превентивних умов, які мінімізують ризики їх виникнення.

Ключову роль у координації державної політики у сфері оборонних закупівель відіграє Міністерство оборони України, яке відповідно до Закону України «Про оборону України» відповідає за формування, реалізацію та контроль оборонного замовлення. Міністерство визначає основні напрями матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України, координує діяльність підприємств оборонно-промислового комплексу та взаємодіє з іншими державними органами у сфері фінансування оборонних закупівель.

У контексті економічної безпеки держави важливе значення має Бюро економічної безпеки України, діяльність якого регламентується Законом України «Про Бюро економічної безпеки України». Цей орган забезпечує виявлення, розслідування та запобігання кримінальним правопорушенням у сфері публічних фінансів, включно з оборонними контрактами. Його компетенція поширюється на злочини, зокрема ст. 191, 209, 364 і 367, що безпосередньо стосуються зловживань службовим становищем, привласнення коштів та службової недбалості.

Важливим компонентом системи контролю є Національне антикорупційне бюро України, яке, згідно із Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України», уповноважене розслідувати корупційні злочини у вищих ешелонах влади, включаючи випадки зловживань у про-

цесі виконання оборонних контрактів. Діяльність НАБУ доповнюється повноваженнями Національного агентства з питань запобігання корупції, що здійснює превентивний нагляд, антикорупційну експертизу нормативно-правових актів і контроль за конфліктом інтересів.

В літературі також відмічено, що державне управління у сфері захисту економіки є частиною забезпечення національної безпеки і оборони, зокрема економічної і продовольчої безпеки [9, с. 77]. Це твердження підтверджує, що діяльність органів, які забезпечують контроль за державним оборонним замовленням, повинна розглядатися як елемент цілісної системи національної безпеки.

Окреме місце у механізмі державного нагляду посідає Державна аудиторська служба України. Цей орган реалізує функції фінансового контролю, проводить ревізії, аудиту ефективності та перевірки правильності використання бюджетних коштів, у тому числі виділених на оборонні потреби.

Загалом, система суб'єктів запобігання економічним злочинам у сфері оборонного замовлення є складною і взаємопов'язаною. Вона охоплює як органи виконавчої влади, що здійснюють планування та реалізацію оборонних закупівель, так і спеціалізовані правоохоронні структури, які забезпечують кримінально-правову протидію зловживанням.

Запобігання економічним злочинам у сфері державного оборонного замовлення неможливе без ефективного функціонування адміністративно-правових механізмів, які забезпечують контроль, прозорість і відповідальність усіх учасників оборонних закупівель. Ці механізми становлять сукупність правових, організаційних і процедурних засобів, спрямованих на усунення умов, що сприяють вчиненню правопорушень у процесі використання бюджетних коштів.

Згідно з Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», контроль у сфері використання державних коштів здійснюється через ревізії, аудиту ефективності, перевірки та моніторинг державних закупівель. Цей закон формує правові підстави для превентивного виявлення порушень фінансової дисципліни, що дозволяє запобігати розкраданню чи нецільовому використанню ресурсів.

У сфері оборонних закупівель діє також внутрішній механізм контролю, який набув особливої актуальності під час воєнного стану. Як стверджують Савастєєва О. та Бутенко В., останні

трансформації в системі державних закупівель привели до появи нової процедури – рамкової угоди в електронній системі Prozorro, що передбачає здійснення закупівель паливно-мастильних матеріалів, військового спорядження, продуктів харчування та дронів через ДП Міноборони «Агенція закупівель у сфері оборони». Ця процедура спрямована на забезпечення швидкості, прозорості та контролю над оборонними закупівлями [16, с. 101].

Однак навіть удосконалення процедур не усуває повністю ризики корупційних зловживань. Бурак М. В. справедливо вказує, що зловживання під час витрачання бюджетних коштів і неналагоджений контроль громадськості за процесом оборонних закупівель призводять до неефективного використання коштів, деформації конкуренції та погіршення інвестиційного клімату [7, с. 104].

Зміцнення прозорості державних оборонних закупівель тісно пов'язане із цифровізацією. Законодавче впровадження електронних систем обліку та звітності, зокрема ProzorroDefense, сприяє формуванню цифрового аудиту, який дає змогу оперативно виявляти аномалії у витратах. При цьому особливого значення набувають механізми відкритих даних, що створюють додатковий рівень публічної підзвітності та зменшують ризики змови між учасниками тендерів.

У країнах Європейського Союзу функціонування системи оборонних закупівель регламентується Директивою 2009/81/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про координацію процедур укладання державних контрактів на постачання, роботи та послуги в галузях оборони та безпеки [1]. Цей акт установлює принципи конкурентності, рівного доступу постачальників і прозорості, запроваджуючи водночас винятки щодо питань національної безпеки. Важливо, що європейський підхід передбачає багаторівневий фінансовий нагляд від внутрішнього аудиту підприємств до контролю з боку Європейської рахункової палати. Зокрема, У Литві система e-Procurement Defence Portal забезпечує автоматичну перевірку учасників за базами ЄС та попереджає змови через алгоритми ризикового аналізу [3].

Уряд Німеччини звітує про свій експорт зброї у вигляді піврічних звітів та (з 2022 року) щоквартальних даних у прес-релізах. Німеччина також звітує до Реєстру звичайних озброєнь ООН (UNROCA), Секретаріату Договору про торгівлю зброєю та до Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ). Крім того, громадянське

суспільство контролює експорт зброї через існуючі канали, включаючи співпрацю з депутатами парламенту, які можуть надсилати парламентські запити на інформацію про експорт зброї, а відповіді на парламентські запити публікуються на веб-сайті Бундестагу [2].

Манелюк О.І. відзначив, що міжнародна практика боротьби з економічною злочинністю спирається на діяльність професійних об'єднань, таких як ACFE (Association of Certified Fraud Examiners), які розробляють стандарти виявлення та запобігання корпоративному шахрайству, у тому числі в державному секторі [11, с. 134].

Висновки. Запобігання економічним злочинам у сфері державного оборонного замовлення є складовою частиною системи національної безпеки, яка поєднує правові, фінансові та управлінські механізми. Аналіз чинного законодавства та наукових джерел засвідчує, що нормативно-правова база України в цій сфері є достатньо розгалуженою, однак потребує подальшої систематизації та гармонізації з європейськими стандартами. Удосконалення регулювання оборонних закупівель має ґрунтуватися на принципах прозорості, підзвітності, цифрового контролю та ефективного державного фінансового аудиту. Особливої уваги потребує координація діяльності Бюро економіч-

ної безпеки, Міністерства оборони, НАБУ, НАЗК і Державної аудиторської служби, адже саме їхня узгоджена робота здатна створити реальний запобіжник фінансовим зловживанням у сфері оборонних контрактів. Оцінка ефективності антикорупційних механізмів у сфері оборонних закупівель має здійснюватися на основі відкритих індикаторів – таких, як Government Defence Integrity Index та Corruption Perceptions Index, що дозволить забезпечити міжнародну порівнянність даних.

Подальший розвиток системи запобігання економічним злочинам має орієнтуватися на впровадження сучасних аналітичних технологій, розширення практики електронного моніторингу ProzorroDefense та інтеграцію кращих міжнародних антикорупційних стандартів. Доцільним є посилення правової відповідальності посадових осіб за порушення правил фінансового контролю, а також удосконалення процедур внутрішнього аудиту та комплаєнсу на підприємствах оборонно-промислового комплексу. Реалізація цих заходів дозволить зміцнити економічну складову обороноздатності держави, підвищити довіру суспільства до державного управління та сформувати ефективну модель запобігання економічним злочинам у стратегічно важливій сфері оборонних закупівель.

Список літератури:

1. Directive 2009/81/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the coordination of procedures for the award of certain works contracts, supply contracts and service contracts by contracting authorities or entities in the fields of defence and security and amending Directives 2004/17/EC and 2004/18/EC. (2009). Official Journal of the European Union, L216/76. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32009L0081>
2. Open Government Partnership. Germany – DE0045: Implementation of the Defence Procurement Guidelines [National Action Plan Commitment]. URL: https://www.opengovpartnership.org/members/germany/commitments/DE0045/#_ftn29
3. Open Government Partnership. Opening up public procurement data (LT0031). URL: <https://www.opengovpartnership.org/members/lithuania/commitments/lt0031/>
4. Transparency International Ukraine. Corruption Perceptions Index 2023. URL: <https://www.ti-ukraine.org/en/research/corruption-perceptions-index-2023/>
5. Transparency International. (16 листопада 2021). 62 per cent of countries at high risk of defence and security corruption. URL: <https://www.transparency.org/en/press/62-per-cent-countries-at-high-risk-of-defence-and-security-corruption>
6. UK Government. The Defence and Security Public Contracts Regulations 2011: Awareness guide (PDF). URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a75996b40f0b67b3d5c7c0f/dsd_govt_awareness_guide.pdf
7. Бурак М. В. Корупційні ризики в державних оборонних закупівлях: шляхи мінімізації. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 2 (18). С. 104–115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2019_2_14
8. Головкін Б. М. Поняття злочинності у сфері економіки. *Форум права*. 2013. № 3. С. 128–133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2013_3_24
9. Карпенко Є. О. Трансформація системи державного управління у сфері захисту економіки: організаційно-правовий механізм. 2023. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/bd7f0e2d-afaa-4a29-bcae-8dc2e4b7ea2c>
10. Кримінальний кодекс України: Закон України від 01.09.2001 № 2341-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1423>

11. Манелюк О. І. Інструменти запобігання економічній злочинності при забезпеченні державної безпеки. Збірник тези доповідей учасників XXI Міжнародної наукової конференції «Ольвійський форум-2024: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. «Реформування публічного управління та адміністрування в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів». Миколаїв. ЧНУ імені Петра Могили. 2024. С. 133–135.

12. Насонов М. І., Завидняк І. О. Функція забезпечення економічної безпеки держави: державно-правовий аспект регулювання оборонної сфери. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Т. 3.90. С. 336–340. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/09/51-1.pdf>

13. Падалка А. М. До питання особливостей оборонних закупівель в умовах воєнного стану. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2024. Т. 32.2. С. 730–738. URL: <https://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/303>

14. Про оборонні закупівлі: Закон України від 17.07.2020 № 808-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20>

15. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>

16. Савастєєва О. М., Бутенко В. В. Внутрішній фінансовий контроль у сфері оборонних закупівель: алгоритм ефективності в умовах війни. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure79-17>

17. Сайипов Р. Ч.; Томма Р. П. Оперативно-розшукова характеристика кримінальних правопорушень, що вчиняються в оборонно-промисловому комплексі України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 3.4. С. 295–301. URL: <https://app-journal.in.ua/2025-4-chastyna-3>

18. Федорчук Я. І. Детермінанти, що впливають на вчинення кримінальних правопорушень в оборонно-промисловому комплексі України. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 12/2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/146>

19. Федорчук Я. І. Запобігання кримінальним правопорушенням в оборонно-промисловому комплексі України. Дисертація.. д-ра філос. за спец. 081 – Право (напрямок 08 – Право). Київ: Міжрегіон. акад. управл. персоналом, 2024. 234 с.

Vozniakovska K. A. PREVENTING ECONOMIC CRIMES IN THE FIELD OF STATE DEFENCE PROCUREMENT

State defense procurement, as an integral part of the national security system, represents both a strategically important and high-risk domain in terms of economic crime. This issue becomes particularly relevant under martial law, when defense expenditures escalate while oversight mechanisms often operate in an emergency mode. The article presents a systematic analysis of the administrative and legal aspects of preventing economic crimes in the field of defense procurement in Ukraine. It outlines the key threats to integrity within the system of state defense procurement, including corruption, weak oversight, procedural opacity, abuse of official position, and risks of collusion during tender processes.

Special attention is given to the regulatory framework governing the area of state defense procurement, as well as recent legislative amendments aimed at simplifying procurement procedures during wartime. The study emphasizes the shortcomings in implementing transparency and accountability mechanisms and highlights the role of tools such as Prozorro. The paper also summarizes the approaches used by state and non-state actors to monitor the effectiveness of defense spending.

Based on comparative analysis, the study incorporates international best practices in ensuring transparency in defense procurement – specifically the experiences of Germany, Lithuania, and the recommendations of the OECD and Transparency International. The author draws attention to the Government Defence Integrity Index, which shows that the majority of countries, including Ukraine, remain in the high-risk zone.

In conclusion, the article substantiates a set of proposals for improving the legal and institutional mechanisms for preventing economic crimes in the field of state defense procurement. It emphasizes the need to integrate legal, organizational, and digital instruments. An integrated model is proposed for countering economic abuses, focused on protecting public finances, enhancing procurement efficiency, and strengthening the state's defense capability.

Key words: economic crimes, defence procurement, national security, corruption risks, ProzorroDefense, Bureau of Economic Security, public procurement, European standards.

Дата надходження статті: 30.10.2025

Дата прийняття статті: 20.11.2025

Опубліковано: 29.12.2025